

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Дагестан

АМР "Кумторкалинский район"

МКОУ "Темиргоеевская СОШ"

РАССМОТРЕНО

На заседании ШМО

Хангшиева С.З.
Протокол №1 от «26» 08
2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам директора по УВР

Салаватова З.М.
Протокол №1 от «26» 08
2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Магомедова Н.М.
Приказ №42 от «26» 08
2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родного (авар.) языка»

для обучающихся 1 класса

с. Темиргое 2023г.

Авар маңаңыл календарно-тематикияб план

1 класс

1. Программаялье баян

Программа хәдүр гъабуна байbihъул школалда түуразаризе хисабалде росарал хасилалги, Обществоялда инсанасул рухияб рахъ, хъвадачылъул къагыдаби церегеялъул ва гъесие тарбия къеялъул концепцияги, Байbihъул школальул лъайкъеялъул федералияб пачалихъияб стандартги X1.С. Вакиловасул авторсияб программаги къочоен росун.

Рабочая программа составлена на основе следующих нормативно - правовых документов:

1. Федеральный закон от 29.12.2012 г. № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»;
2. Федеральный государственный стандарт начального общего, основного общего и среднего (полного) общего образования, утв. Приказом Министерства образования и науки РФ от 17.12.2010 г. № 1897;
3. Концепции духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России.- М.: Просвещение, 2011.
4. СанПиН 2.4.2.2821-10 "Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях". Постановление № 189 от 29.12.2010г.
5. Федерального перечня учебников, рекомендованных Министерством образования и науки Российской Федерации к использованию в общеобразовательном процессе в образовательных учреждениях от 31.03.2014 года № 253.
6. Положения «О структуре и порядке разработки и утверждения рабочих программ учебных предметов по ФГОС второго поколения». Приказ № 1577 от 31»
7. Авторской программы Вакилов Г.С. Махачкала 2017г

Учебно-тематический комплект:

1 класс А.Г.Хамзатов

1-4 классы - X1.C.Вакилов "Авар мац1"

1 классалда 33 сагIат къун буго, анкъида жаниб 1 сагIат, ц1алул анкъ 33;

Курс лъугIун хадуб къолел хасилал

Байбихъул школа лъугIарал цалдохъаби гъал хадусел хасилазде щола:

Напсиял хасилал

1. Жиндирго ВатIаналдаса, Россияльул ва Дагъистанальул миллатаздаса гъезул тарихалдаса чIухIияльул асар бижизаби, жив цо кинаф бугони къавмальул ва миллатальул чи вукIин бичIчи.
2. Цоцазда рухъарал, амма цоцазда рельльнинчел тIабигIаталдехун, миллатаздехун, маданиятаздехун ва диназдехун цольи цIунараб, айкIибикъичIеб, обществоялда гIадамазул гIумруялда, гъезул гъоркъобльиялда бухъараб бербалагы бижизаби.
3. Цогидал миллатазул маданиятадехун ва гъезул тарихалдехун, гъединго батIияб пикруялдехун цIуна-къараб балагы бижизаби.
4. ЦебетIун хисулеб дунялалде черх ругъунлъизаби.
5. Цалиялдехун интерес бижизаби.
6. Обществоялда чиясул хъвада-чIвадияльул къагIидабазул ва гIадамазул гIумруялда, гъезул гъоркъобльиялда бухъараб (ай социалияб)ритIухъильялъулги эркенльиялъулги къучIалда жинца гъарурал ишазул жавабчильиги жибго жиндаго чIараб, цогиялда бухъинчIебхасиятги цебетIезаби
7. Эстетикиял бичIиял, хIажалъаби ва бечельаби лъугъинари.
8. Цогидал гIадамазе кумекалье хIадурав, ният лъикIав, хIалхъубльи гъечIев, гIадамазе лъикIлы гъабулев инсан вахъинави.
9. ГIел бащадазда ва цIикIкIаразда цадахъ хIалтIизеги щулияб гъоркъобльи гъабизеги бугеб бажари цебетIезаби, тIадкIалъай бугеб, дагIбадулаб ахIвал-хIалалдаса ворчIизе нух батиялъул бажари цебетIезаби.
10. Хинкъи гъечIеб, паракъатаб, чорхое (сахльиялье) пайдаяб гIумру гъабизе мурад лъей; творческийб хIалтIуде гъира ккезаби, ай творческийб къагIидаяль хIалтIизе бугеб бажари цебетIезаби; материалиял ва рухIиял бечельабазул тIалаб-агъаз гъабизе бажари.

2.Хасилал

Хъвай-цIали малъи 2с.

- 1 Берцинхъваялъул т1оцебесеб тетрадь х1алт1улаb мухъ. 1
2 Халатал ва къокъал гъет1арал х1уччал. Гъоркъан ва т1асан кич1арал гъет1арал х1уччал. 1

Фонетика. 25с.

- 3 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб аА иИ хъвай. 1
4 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб уУ,оO хъвай. 1
5 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб нН сС рР хъвай.1
6 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб вВ хъвай.1
7 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб пП мМ зЗ хъвай. 1
8 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб бБ дД яЯ хъвай.1
9 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб лЛ цЦ гГ хъвай.1
10 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб тТ кК чЧ хъвай. 1
11 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб шШ жЖ хъвай.1
12 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб щЩюЮ хХ хъвай.1
13 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб фФ эЭ ва ъ хъвай.1
14 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб лъ Лъ хъвай. 1
15 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб ц1 Ц1 хъвай.1
16 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб т1 Т1 хъвай. 1
17 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб ч1Ч1 хIарпал хъвай..1
18 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб гъГъ хIарпал хъвай..1
19 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб гъГъ хъвай.1
20 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб г1Г1 хIарпал хъвай.1
21 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб къКъ хъвай 1
22 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб кЬ хъвай.1
23 Хъбавулгъит!инаб ва к!удияб к1К1 хIарпал хъвай.1
24 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб хъХъ хъвай. 1
25 Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб хъХъ хъвай.1
26 К1в, щв, кв лабиалияб гъаркъал бит1ун хъвай 1
27 Еыъ хIарпалгун раг1аби хъвай. Т1ехъалда т1сан текст хъвай.1
28 Гъаркъал ва хIарпал1

Бет1ерал ва бет1ерал гурел членал 3с.

- 29 Щив?Щий?Щиб? Щал? абураг суалазе жавабльун рач1унел раг1аби.1
30 Кинав?кинай?кинаб?кинал? абураг раг1абазе жавабльун рач1унел раг1аби.1
31 Щиб гъабураб ? щиб лъугъараб? абураг раг1абазе жавабльун рач1унел раг1аби. 1
32 Диктант «Таращ» 1
33 Гъалат1азда т1ад x1алт1и. Такрар гъаби.1

3.Метапредметиял хасилал

1. Щалиялъул мурадал ва масъалаби цере лъезе ва гъел түуразариялъул къаглидаби ралагызы бажари.
2. Цебе лъураб масъалаялде ва гъеб масъала түбазабиялъул шарттазде балагъун, жиндирго щалиялда рухъарал ишазе кымат къезеги, гъезда хадуб хал кквездеги, гъезул план гъабизеги бугеб бажари лъугынаби.
3. Информация къезе ишарайлъулгин символикиял алатаздаса пайда боси.
4. Хурхен гъабиялъул, ай бухъенаалъул ва нахъгүнттиялъул масъалаби түуразе, каламалъул алатаал жигаралда халттизари.
5. Информация балагиялъул (баян къолел тахъаздаса), гъеб бактариалъул, гъелда тад халттиялъул, гъельул анализ гъабиялъул, гъеб гүцтиялъул ва къеялъул, гъельул магтана бичтчизабиялъул батти-баттиял къаглидаби халттизари.
6. Цере лъурал мурадазда ва масъалабазда рекъон, батти-баттиял стилалъул ва жанразул текстал бичтчун щализе бажари.
7. Цо чыванкъоттарал предметметал дандекквездеги, гъезул анализ ва синтез гъабизеги, гъел гаммлъизаризеги, кинал ругониги таламатаздалъун телазде рикъизеги, цоцада релъльнинаризеги, гилляялъулабгин төх-рехалъулаб бухъен чезабизеги, гъезда таса пикрузагъир гъабизеги бажари, ай логикиял халттаби гъаризе лъай.
8. Накъиталье тахъаллы гъабулев чиясухъ генеккизеги, диалогалъуль тахъаллизеги, батти-баттиял пикраби рукттиналье ва щибасул жиндирго хасаб пикру загъир гъабизе ихтиир букттиналье муктурллизеги, жиндирго пикру загъир гъабизеги, гъельие далил бачинеги разильи.

4 Учебно- тематикияб план

№	Дарсил тема. Тема урока.	Саг1ат
Хъвай-цIали малъи 2с.		
1	Берцинхъваяльул т1оцебесеб тетрадь х1алт1улаb мухъ.	1
2	Халатал ва къокъал гъет1арал х1уччал.Гъоркъан ва т1асан кич1арал гъет1арал х1уччал.	1
Фонетика. 25с.		
3	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb аA иИ хъвай.	1
4	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb уУ,оO хъвай.	1
5	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb нH сC рP хъвай.	1
6	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb вB хъвай.	1
7	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb пП мM зЗ хъвай..	1
8	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb бБ дД яЯ хъвай.	1
9	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb лЛ цЦ гГ хъвай.	1
10	Хъвавул гъитIинаb ва кIудияb тT кK чЧ хъвай.	1

11	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб шШ жЖ хъвай.	1
12	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб щЩ юЮ хХ хъвай..	1
13	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб фФ эЭ ва ъ хъвай..	1
14	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб лъ Лъ хъвай.	1
15	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб ц1 Ц1 хъвай.	1
16	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб т1 Т1 хъвай.	1
17	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб ч1Ч1 хIарпал хъвай..	1
18	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб гъГъ хIарпал хъвай..	1
19	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб гъГъ хъвай.	1
20	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб г1Г1 хIарпал хъвай.	1
21	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб къКъ хъвай	1
22	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб къ Къ хъвай.	1
23	Хъвавул гъитIинаб ва к!удияб к1К1 хIарпал хъвай.	1
24	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб хъХъ хъвай.	1

25	Хъвавул гъитїнаб ва кїудияб хъХъ хъвай.	1
26	К1в, щв, кв лабиалияб гъаркъал бит1ун хъвай	1
27	Еыъ x1арпалгун раг1аби хъвай. Т1ехъалда т1сан текст хъвай.	1
28	Гъаркъал ва x1арпал	1

Бет1ерал ва бет1ерал гурел членал 3с.

29	Щив?Щий?Щиб? Щал? абуран суалазе жавабльун рач1унел раг1аби	1
30	Кинав?кинай?кинаб?кинал? абуран раг1абазе жавабльун рач1унел раг1аби.	1
31	Щиб гъабураб ? щиб лъугъараб? абуран раг1абазе жавабльун рач1унел раг1аби.	1
32	Диктант «Таращ»	1
33	Гъалат1азда т1ад x1алт1и. Такрар гъаби.	1

5. Напсиял хасилал:

школалдехун ва цылиялдехун бугеб бербалагьи цикікінаби;

мугалимасул, цадахъ цалулел гъалмагъзабазул ва эбелинсул

рахъальян щвараб къиматги хисабалде босун, жинца жиндиего къимат къезе бажари;

инсанасул напсалъул лъикілаб хасиятги обществоялда гадамазул гумруялда, мурадал цере лъей.

мугалимас къураб къиматалда разильи

рахъдал маці нильер культураялъул аслу букін бичічи

рокыи Ватаналде

рокыи табигаталде

6.Рагъараб календарно- тематикияб план 1 класс 2023 -2024с.

№	Дарсил тема. Тема урока.	Саг1ат	Заман		Деятельностияльул видал	Ц1иял раг1аби.	Напсиял х1асилал	Материалн о- техникаяльу л ч1езаби
			План	Факт				
Хъвай-ц1али малъи 2с.								
1	Берцинхъвияльул т1оцебесеб тетрадь х1алт1улаб мухъ.	1			Хъвай-ц1али малъи ккола цадахъаб тадбир	Ахихъан садовник	школалдехун ва ц1алиялдехун бугеб бербалагы ц1ик1к1инаби;	Т1ехъ
2	Халатал ва къокъал гъет1арал х1уччал.Гъоркъан ва т1асан кич1арал гъет1арал х1уччал.	1			Хъвай-ц1али малъи ккола цадахъаб тадбир	Пихъ фрукты	муг1алимасул, цадахъ ц1алулел гъалмагъазбул ва эбел- инсулрахъальян щвараб къиматги х1исабалде босун	Т1ехъ
Фонетика. 25с.								
3	Хъвавул гъит1инаб ва к1удияб аА иИ хъвай.	1			Раг1ул маг1наги гъельул гъаркъилаб г1уц1иги цоцада рухъарал рук1ин бич1чи.	Ц1алдохъан ученик	жинца жиндиего къимат къезе бажари;	Алфавит
4	Хъвавул гъит1инаб ва к1удияб уУ,оО хъвай.	1			Раг1ул маг1наги гъельул гъаркъилаб г1уц1иги	Хъизан семья	инсанасул напсальул	Таблица

				цоцада рухъарал рукIин бичIчи.		льникIаб хасиятги обществоялда гIадамазул гIумруялда, мурадал церелъей	
5	Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб нH сC pP хъвай.	1		РагIул магIнаги гъельул гъаркыилаб гIуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	Сасана успокоилась	мугIалимас къураб къиматалда разильи	X1арпал
6	Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб вB хъвай.	1		РагIул магIнаги гъельул гъаркыилаб гIуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	Исана В этом году	рахъдал мацI нилъер культураяльул аслу букин бичIчи	X1арпал
7	Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб пП мM з3 хъвай..	1		РагIул магIнаги гъельул гъаркыилаб гIуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	зурма	школалдехун ва цIалиялдехун бугеб бербалагы цIикIкIинаби;	К1алзулаb ц1ех-рех. Жив-живгун x1алт1и.
8	Хъбавул гъитIинаб ва кIудияб бБ дД яЯ хъвай.	1		РагIул магIнаги гъельул гъаркыилаб гIуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	Руз сова	мугIалимасул, цадахъ цIалулел гъалмагъазазул ва эбелинсул рахъальлан щвараб къиматги	T1ехъ

						Хисабалде босун	
9	Хъавул гъитIинаб ва кIудияб лЛ цЦ гГ хъвай.	1			КIудиял ва гъитIинал хIарпал битIун хъвазе в гъел рагIабазуль цольизаризе бажари.	Гургур индюк	жинца жиндиего къимат къезе бажари;
10	Хъавул гъитIинаб ва кIудияб тT кK чЧ хъвай.	1			КIудиял ва гъитIинал хIарпал битIун хъвазе в гъел рагIабазуль цольизаризе бажари.	Ч1орбут1 лук	инсанасул напсальул лъикIаб хасиятги обществоялда гIадамазул гIумруялда, мурадал цере лъей
11	Хъавул гъитIинаб ва кIудияб щШ жЖ хъвай.	1			КIудиял ва гъитIинал хIарпал битIун хъвазе в гъел рагIабазуль цольизаризе бажари.	Шал платок	мугIалимас къураб къиматалда разильи
12	Хъавул гъитIинаб ва кIудияб щЩ юЮ хХ хъвай..	1			КIудиял ва гъитIинал хIарпал битIун хъвазе в гъел рагIабазуль цольизаризе бажари.	Щуб капля	рахъдал мацI нильер культураялъул аслу букIин бичIчи
13	Хъавул гъитIинаб ва кIудияб фФ эЭ ва ъ хъвай..	1			РагIул магIаги гъельул гъаркыилаб гIуцIиги	Эбел мама	школалдехун ва цIалиялдехун ц1ех-рех.

				цоцада рухъарал рукIин бичIчи.		бугеб бербалагы цIикIкIинаби;	Жив-живгун х1алт1и.
14	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб лъ Лъ хъвай.	1		КIудиял ва гъитIинал xIарпал битIун хъвазе в гъел ragIабазуль цольизаризе бажари.	Лъим вода	мугIалимасул, цадахъ цIалулел гъалмагъазазул ва эбелинсул рахъальян щвараб къиматги xIисабалде босун	T1ехъ
15	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб ц1 Ц1 хъвай.	1		RagIул магIнаги гъельул гъаркыилаб гуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	Ц1ибил виноград	рокьи Ват1аналде	Алфавит
16	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб т1 Т1 хъвай.	1		КIудиял ва гъитIинал xIарпал битIун хъвазе в гъел ragIабазуль цольизаризе бажари.	T1оx крыша	рокьи т1абиг1аталде	Таблица
17	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб ч1Ч1 xIарпал хъвай..	1		RagIул магIнаги гъельул гъаркыилаб гуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	Ч1алу бревно	мугIалимас къураб къиматалда разильи	X1арпал
18	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб гъГъ xIарпал хъвай..	1		КIудиял ва гъитIинал xIарпал битIун хъвазе в гъел ragIабазуль цольизаризе бажари.	Гъаргъар дрожь	рахъдал мацI нильер культураяльул аслу букIин бичIчи	X1арпал

19	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб гъГъ хъвай.	1		РагIул магIаги гъельу гъаркыилаб гIуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	Гъабигъан мельник	школалдехун ва цIалиялдехун бугеб бербалагы цIикIкIинаби;	К1алзулаб ц1ех-рех. Жив-живгун х1алт1и.
20	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб г1Г1 хIарпал хъвай.	1		КIудиял ва гъитIинал хIарпал битIун хъвазе в гъел рагIабазуль цольизаризе бажари.	Г1ор река	мугIалимасул, цадахъ цIалулел гъалмагъзабазул ва эбелинсул рахъальян щвараб къиматги хIисабалде босун	T1ехъ
21	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб къКъ хъвай	1		РагIул магIаги гъельу гъаркыилаб гIуцIиги цоцада рухъарал рукIин бичIчи.	Къуват сила	рокки Ват1аналде	Алфавит
22	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб къ Къ хъвай.	1		КIудиял ва гъитIинал хIарпал битIун хъвазе в гъел рагIабазуль цольизаризе бажари.	Къег1ер ягненок	рокки т1абиг1аталде	Таблица
23	Хъвавулгъит!инаб ва к!удияб к1К1 хIарпал хъвай.	1		Авар алфавитальулгун хIарпазул тартибалъулгун лъай-хъвай гъаби.	Кlamури арка	мугIалимас къураб къиматалда разильи	ХIарпал

24	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб хъХъхъвай.	1		Авар алфавитальулгун хIарпазул тартибалъулгун лъай-хъвай гъаби.	Хърахъ куст	рахъдал мацI нильер культураялъул аслу букин бичIчи	X1арпал
25	Хъвавул гъитIинаб ва кIудияб хъХъхъвай.	1		Авар алфавитальулгун хIарпазул тартибалъулгун лъай-хъвай гъаби.	Хъаг кастрюля	школалдехун ва цIалиялдехун бугеб бербалагы цIикIкIинаби;	К1алзулаб ц1ех-рех. Жив-живгун x1алт1и.
26	К1в, щв, кв лабиалияб гъаркъал бит1ун хъвай	1		РагIул магIнаги гъельу. гъаркъилаб гIуцIиги ѹоцида рухъарал рукIин бичIчи.	К1ерт ослика	мугIалимасул, ѹадахъ цIалулел гъалмагъазазул ва эбелинсул рахъальян ѹвараб къиматги хIисабалде босун	T1ехъ
27	Е ы ь x1арпалгун рагIаби хъвай. T1ехъалда т1асан текст хъвай.	1		КIудиял ва гъитIинал хIарпал бит1ун хъвазе в гъель рагIабазуль ѹолъизаризе бажари.	Рагъи коридор	роκки Ват1аналде	Алфавит
28	Гъаркъал ва x1арпал	1		Авар алфавитальулгун хIарпазул тартибалъулгун лъай-хъвай гъаби.	Къукъа группа	роκки т1абиг1аталде	Алфавит

Бет1ерал ва бет1ерал гурел членал 3с.

29	Щив?Щий?Щиб? Щал? абунал суалазе жавабльун рач1унел раг1аби .	1		Предметал, предметазу г1аламатал рат1а рахъи лъай	Шаг1ир поэт	муг1алимас къураб къиматалда разильи	К1алзулаb ц1ех-рех. Жив-живгун x1алт1и.
30	Кинав?кинай?кинаб?кинал? абунал раг1абазе жавабльун рач1унел раг1аби.	1		Раг1аби ва предложениял рат1арахъизе бажари.	Х1еренаб нежный	рахъдал мацI нилъер культураяльул аслу букин бич1чи	К1алзулаb ц1ех-рех. Жив-живгун x1алт1и.
31	Щиб гъабураб ? щиб лъугъараб? абунал раг1абазе жавабльун рач1унел раг1аби.	1		Предложениялъуль раг1аби рат1а гъаризе	Къолохъан барабанщик	школалдехун ва ц1алиялдехун бугеб бербалагы ц1ик1к1инаби;	К1алзулаb ц1ех-рех. Жив-живгун x1алт1и.
32	Диктант «Таращ»	1		Диктант хъвай		муг1алимасул, цадахъ ц1алулел гъалмагъзабазул ва эбелинсул рахъальян щвараб къиматги х1исабалде босун	Диктантазул мажмуг1
33	Гъалат1азда т1ад x1алт1и. Такрар гъаби.	1		Такрар гъаби	Гъудул друг	роки Ват1аналде	Т1ехъ

